

Villa rustica na Nacovki

Arheologu Milanu Sagadinu sem zastavil naslednje vprašanje v zvezi z Villo Rustico na Nacovki: »Na severozahodu Strahinja je tudi plato Nacovka. Mi smo jo v našem projektu uvrstili kot traso za ogled dreves, ville rustice, konglomeratnega krasa. Bi pa rad zvedel nekaj več o villi rustici.

Že pred nekaj časa sem ugotovil na i-občini, da je na Nacovki registrirana nepremična kulturna dediščina Villa Rustica – Strahinj ([klik](#)). Na tej spletni strani je zapisano, da je naredil arheološke raziskave Milan Sagadin.

Sedaj pa laično vprašanje, na katerega ve odgovor Milan. Na kakšen način se naredi arheološka raziskava na terenu, če imaš pred sabo samo travnik in polja. Tu pa je moja slika, ki zajema isti predel kot ga je slikal Milan (Slika 1) in je njegova slika sestavni del zgornje spletne strani.«

Spodaj posredujem odgovor arheologa Milana Sagadina: »Lokacijo varujemo predvsem na podlagi podatkov, ki so jih prispevale metode daljinskega zaznavanja, pa tudi na podlagi nekaterih drugih indicev, pridobljenih na terenu.

V določenih pogojih (ustrezen letni čas, ustrezen čas dneva, ki zagotavlja pravilno osvetljenost, ustrezna vlažnost terena itd.) lahko aerofotografija zazna strukture, ki so pod zemljo. Tako se v obdobju izrazite suše najprej posuši rastlinje, ki raste na plitki zemlji (npr. nad ruševinami zidov), te razlike pa se zaznajo bodisi v barvi rastleinstva bodisi v nižji rasti, kar se pokaže ob stranski osvetlitvi. Tako nam je uspelo ob pregledovanju googlovih aerofotografij (Slika 1) zaznati podzemeljske strukture na stari rečni terasi pri Strahinju. Strukture še najbolj ustrezajo tlorisu večjega objekta s številnimi notranjimi prostori, kar je značilno za rimske podeželske vile.

Slika 1: Fotografija iz leta 2019 in Googlova aerofotografija Ville rustice na Nacovki

Poleg tega sta bili ob vznožju te terase najdeni dve naključni najdbi (steklena jagoda in odlomek steklene zapestnice – Slika 2), ki sodita v čas antike.

Slika 2: Odlomek steklene zapestnice in steklena jagoda

Tudi ljudsko izročilo omenja grad, ki naj bi stal med Žejami in Strahinjem (glej J.Žontar, Zgodovina mesta Kranja, 1939, str. 19), na lokaciji sami pa je bil najden odlomek rimske opeke. Glede na vse to je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Kranj, lokacijo vpisal v register nepremične kulturne dediščine ter vnesel v prostorske akte, s čimer ji je zagotovljeno varovanje.

Terenske raziskave v obliki sondiranja zaradi stalnega pomanjkanja denarja sicer še niso bile opravljene¹.

Upam, da vas je odgovor vsaj deloma prepričal. Vesel bi bil, če bi se med ljudmi v okolici našel še kak podatek, ki ga lahko povežemo z lokacijo. Lahko se obrnete name ali pa na ZVKDS OE Kranj.«

¹ Več na: <http://www.arheoloske-raziskave.si/arheologija/>